

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Стратегічне управління»
2021 – 2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітня програма – Менеджмент інноваційної діяльності

Загальний обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС

Статус дисципліни – обов'язкова

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

Кафедра – економіки та менеджменту

Курс – 1; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська

Види занять: лекції, практичні заняття

Методи навчання: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

Форма навчання: денна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/ifmeit/wp-content/uploads/sites/2/2019/04/strategichne-upravlinnya.rar>

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	I	90/3	40	16	-	14	-	60	-	-	+

2. Викладачі

Ворончак Іван Осипович Е-mail: i.voronchak@gmail.com Тел.: +380984570156 Ідентифікатор Zoom: 478 869 6136 Код доступу: 12345	Кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту
---	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами теоретичними знаннями з питань стратегічного управління, інструментарієм і методикою розроблення стратегій розвитку підприємств; набуття практичних вмінь і навичок, щодо використання концепції стратегічного управління в діяльності підприємств.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління» здобувач повинен:

знати:

- сутність, основні поняття і категорії стратегічного управління;
- етапи еволюції стратегічного управління;
- зміст технології стратегічного управління;
- основні принципи та функції стратегічного управління;

- сутність та класифікацію стратегій;
- технологію вибору стратегічної позиції підприємства;
- особливості процесів стратегічного планування, формування стратегічних цілей, генерування стратегічних альтернатив, вибору, реалізації та оцінки стратегії;

вміти:

- здійснювати комплексну оцінку зовнішнього оточення і внутрішнього середовища підприємства;
- розробляти стратегічний план, організовувати і здійснювати стратегічне планування, визначати стратегічні цілі підприємства;
- проводити стратегічну сегментацію ринку та визначення стратегічної позиції підприємства на ньому;
- визначати конкурентний статус підприємства;
- проводити оцінку діючої стратегії;
- здійснювати управління стратегічним потенціалом і стратегічними змінами на підприємстві.
- здійснювати оцінювання конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Компетентності. Загальні компетентності:

- здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність до управління організацією та її розвитком.

Постреквізити дисципліни: «Менеджмент організацій», «Корпоративне управління», «Інноваційний менеджмент», «Інвестиційний менеджмент»

4. Програма дисципліни.

Тема 1. Стратегічне управління: сутність та особливості

Концепція стратегічного управління. Передумови формування системи стратегічного управління. Взаємозв'язок основних елементів стратегічного управління. Методологічні та методичні підходи в стратегічному управлінні. Специфіка стратегічного управління. Основні складові системи стратегічного управління. Характеристика етапів процесу стратегічного управління. Сучасні парадигми стратегічного управління. Досвід та проблеми використання системи стратегічного управління підприємствами України.

Тема 2. Системи стратегічного управління

Характеристика та види систем управління в умовах мінливого середовища. Ранжування управлінських задач у стратегічному управлінні. Девіантний та превентивний характер системи управління підприємством. Управління на базі контролю. Управління на базі екстраполяції. Управління на базі передбачення змін. Управління на базі гнучких екстрених рішень. Управління шляхом реструктурування стратегічних задач. Поняття «сильних» та «слабких» сигналів зовнішнього середовища. Управління за слабкими сигналами. Управління в умовах стратегічних несподіванок.

Тема 3. Стратегічний аналіз діяльності підприємства

Моделі та методи аналізу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища в системі стратегічного аналізу діяльності підприємства. Особливості методичного інструментарію в стратегічному аналізі. Стратегічна інформація: види та джерела. Обстеження сильних та слабких сторін підприємства. Стратегічний аналіз як основа визначення стратегічної позиції підприємства.

Тема 4. Стратегічна сегментація та вибір стратегічних позицій

Процес виявлення домінантних конкурентних переваг підприємства, його позиції на ринку. Стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Процес стратегічної сегментації ринку. Параметри стратегічної сегментації. Види та характеристика ключових факторів успіху в СЗГ. Поняття зони стратегічних ресурсів. Моделі та методи оцінки стратегічного стану підприємства та вибору стратегічних позицій. Привабливість СЗГ. Процес оцінки привабливості СЗГ. Особливості управління стратегічним набором СЗГ. Поняття стратегічних центрів господарювання. Оцінка стратегічної гнучкості (зовнішньої та внутрішньої) та синергізму.

Тема 5. Стратегічне планування в системі стратегічного управління підприємством

Особливості стратегічного планування, його специфіка, відмінність від довгострокового планування. Принципи стратегічного планування. Значення стратегічного планування діяльності підприємства в умовах мінливого зовнішнього оточення. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві. Процес стратегічного планування. Характеристика етапу цілевстановлення. Визначення місії, принципи та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Класифікація стратегічних орієнтирів. Фактори, які впливають на вибір стратегічних цілей. Сфери встановлення стратегічних цілей підприємства. Моніторинг в системі стратегічного планування. Система стратегічних планів підприємства. Сфери стратегічного планування.

Тема 6. Вибір стратегії та складання стратегічного плану

Стратегія за формою та змістом. Стратегія як набір правил для прийняття рішень. Відмітні риси стратегії. Рівні стратегії в системі стратегічного управління. Класифікація стратегій. Підходи до формування стратегій. Школи стратегій. Поняття та визначення стратегічних потреб підприємства. Генерування стратегічних альтернатив. Процес вибору стратегії підприємства. Поняття оптимальної стратегії. Оцінювання факторів, які впливають на вибір стратегії. Оцінка обраної стратегії. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії. Особливості вибору стратегій для малих та середніх підприємств. Процес визначення стратегічних альтернатив розвитку підприємства. Аналіз стратегічних альтернатив. Використання базових стратегічних підходів для обґрунтування стратегічних альтернатив розвитку підприємства. Формування портфеля стратегій підприємства. Структура стратегічного плану. Характеристика розділів стратегічного плану. Стратегічний контроль в процесі реалізації стратегії: сутність, характеристика, різновиди. Процес стратегічного контролю. Оцінка ефективності діючих стратегій. Критерії ефективності стратегій. Зовнішня та внутрішня ефективність стратегій підприємства. Показники ефективності стратегій.

Тема 7. Управління стратегічним потенціалом підприємства

Поняття стратегічного потенціалу підприємства. Елементи стратегічного потенціалу: система менеджменту, кількісний та якісний склад ресурсів, проекти організації, цільові орієнтири. Особливості управління стратегічним потенціалом. Фактори, які впливають на вибір стратегії управління потенціалом підприємства. Конкурентоздатність та конкурентоспроможність потенціалу. Конкурентні переваги та конкурентний статус підприємства. Підходи до формування стратегічного потенціалу. Методи оцінювання конкурентоздатності потенціалу підприємства. Рівні нормативних індикаторів конкурентоздатності та конкурентоспроможності стратегічного потенціалу підприємства. Загальна оцінка стратегічного потенціалу підприємства для виявлення можливостей реалізації набору стратегій.

Тема 8. Організація стратегічного управління на підприємстві.

Особливості управлінської діяльності в системі стратегічного управління. Об'єктивізація стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії. Відповідність організаційної структури підприємства обраній стратегії розвитку. Сфери структурних змін відповідно до обраної стратегії. Корпоративна культура в системі підтримки стратегії підприємства. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії. Формування стратегічної поведінки і команди підтримки стратегічних змін на підприємстві. Керівництво процесами стратегічних змін. Служба (відділ) стратегічного розвитку підприємства: мета, завдання, призначення.

Орієнтовна тематика практичних занять:

1. Аналіз зовнішнього оточення підприємства.
2. Проведення стратегічної сегментації ринку.
3. Оцінка стратегічної позиції підприємства.
4. Визначення стратегічних цілей підприємства.
5. Організація стратегічного планування на підприємстві.
6. Розробка і реалізація стратегії підприємства.
7. Організаційне забезпечення стратегічного управління.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).

Аудиторія №61 навчального корпусу №3 (вул. Стрийська, 3, м. Дрогобич, Львівська обл.).

Ідентифікатор Zoom: 478 869 6136 Код доступу: 12345

6. Інформація про консультації: Аудиторія №61 навчального корпусу №3 (вул. Стрийська, 3, м. Дрогобич, Львівська обл.). Ідентифікатор Zoom: 478 869 6136 Код доступу: 12345

7. Система оцінювання

Письмові контрольні роботи	Усні відповіді на практичних заняттях	Індивідуальне навчальне завдання	Сума	Екзамен
50 (2×25)	30	20	100×0,6	100×0,4

Поточна успішність (max = 100) є сумою балів, отриманих студентом за усні відповіді на практичних заняттях (до 30 балів), виконання індивідуального навчального завдання (20 балів) та двох контрольних робіт (по 25 балів).

Оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Студент може отримати максимально 30 балів за шість усних відповідей на семи практичних заняттях, кожна з яких оцінюється у 0,1,2,3,4 або 5 балів.

Дві письмові контрольні роботи (2×25 балів) проводяться після вивчення студентами завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу.

Захист індивідуального завдання відбувається за два тижні до завершення семестру у позааудиторний час. Критерії оцінювання індивідуального завдання: повнота розкриття теми – 10 балів, рівень самостійності роботи – 3 бали, якість мовного оформлення, якість бібліографічного опису, наявність посилань на список літератури у тексті роботи – 2 бали, захист індивідуального завдання – 5 балів.

Екзамен (max = 100) проводиться у письмовій формі, передбачає виконання аналітичних, тестових, ситуаційних завдань з дисципліни.

Підсумкова семестрова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за поточну успішність (100×0,6) та оцінки за екзамен (100×0,4). Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС. Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

8. Питання до екзамену за талоном «2» і «К»:

1. Передумови формування системи стратегічного управління.
2. Специфіка стратегічного управління. Основні складові системи стратегічного управління.
3. Характеристика етапів процесу стратегічного управління.
4. Досвід використання системи стратегічного управління підприємствами України.
5. Характеристика та види систем управління в умовах мінливого середовища.
6. Ранжування управлінських задач у стратегічному управлінні.

7. Управління на базі контролю. Управління на базі екстраполяції.
8. Управління на базі передбачення змін.
9. Управління на базі гнучких екстрених рішень.
10. Управління шляхом реструктурування стратегічних задач.
11. Управління за слабкими сигналами.
12. Управління в умовах стратегічних несподіванок.
13. Особливості методичного інструментарію в стратегічному аналізі.
14. Обстеження сильних та слабких сторін підприємства.
15. Стратегічні зони господарювання: поняття та характеристика.
16. Процес стратегічної сегментації ринку. Параметри стратегічної сегментації.
17. Види та характеристика ключових факторів успіху в СЗГ.
18. Моделі та методи оцінки стратегічного стану підприємства та вибору стратегічних позицій.
19. Особливості стратегічного планування, його специфіка, відмінність від довгострокового планування.
20. Процес стратегічного планування. Сфери стратегічного планування.
21. Характеристика етапу цілевстановлення. Визначення місії, принципи та правила її формування.
22. Стратегія як набір правил для прийняття рішень. Відмітні риси стратегії.
23. Генерування стратегічних альтернатив. Процес вибору стратегії підприємства.
24. Процес визначення та аналізу стратегічних альтернатив розвитку підприємства.
25. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії.
26. Поняття та елементи стратегічного потенціалу підприємства.
27. Особливості управління стратегічним потенціалом.
28. Загальна оцінка стратегічного потенціалу підприємства для виявлення можливостей реалізації набору стратегій.
29. Особливості управлінської діяльності в системі стратегічного управління.
30. Об'єктивізація стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії.
31. Відповідність організаційної структури підприємства обраній стратегії розвитку.
32. Корпоративна культура в системі підтримки стратегії підприємства.
33. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії.
34. Служба (відділ) стратегічного розвитку підприємства: мета, завдання, призначення.

9. Політика дисципліни

Політика дисципліни ґрунтується на дотриманні принципів академічної доброчесності, зокрема недопущенні академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Студент повинен дотримуватися «Правил внутрішнього розпорядку Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»

(<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Правила-внутрішнього-розпорядку.pdf>), вимог «Кодексу академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/kodeks-ak.dob-ost.pdf>) та «Антикорупційної програми Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/antikorupc.-programma-ddpu.pdf>).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Буднік М. Стратегічне управління / М. Буднік Н. Курилова, Г. Невертій. – К.: Кондор, 2019. – 292 с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління підприємством. Навч. посіб. – Вид. 2-ге, випр. і доп. за ред. Василенка В.О. – К.: ЦНЛ., 2004. – 400 с.
3. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: навч. посібник [Текст] / В.Г. Герасимчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 360 с.
4. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.

5. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. – 440 с.
 6. Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії: Навч.посіб. для студ. екон. спец. – Харків: Консум, 2004. – 208 с.
 7. Зінкевич В., Свінцов О. Стратегічне управління (опорний конспект лекцій). – Дрогобич: ДДПУ, 2019. – 150 с.
 8. Зінкевич В.І., Свінцов О.М. Стратегічний менеджмент: Опорний конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050201 “Менеджмент організацій” денної та заочної форми навчання. –Дрогобич: ДДПУ, 2007. – 146 с.
 9. Кіндрацька Г.І. Основи стратегічного менеджменту: Навч. посіб. Вид. 2-ге, стер. – Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2003. – 264 с.
 10. Король Б.О., Мороз Е.Г. Стратегічний менеджмент. Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2015. – 263 с.
 11. Осовська Г.В. та ін. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 196 с.
 12. Порохня В.М. Стратегічне управління: Навч. посібник / В.М. Порохня, Т.О. Безземельна, Т.А. Кравченко. – К.: ЦУЛ, 2012. – 224 с.
 13. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ., 2006.– 312 с
 14. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» /О.М. Таран. – Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків, 2020. – 345 с.
 15. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. – Київ : К.І.С., 2017. – 932 с.
 16. Толуб'як В. С. Стратегічне управління (навчально-методичний посібник) / В. С. Толуб'як, Ю. Г. Корольок, О. П. Дудкіна, Т. М. Попович. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 213 с.
 17. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. – 2-ге вид., перероб, і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699с.
- Додаткова література**
18. Ансофф И. Стратегическое управление / Скор. пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
 19. Ворончак І.О. Стратегія формування організаційної культури вітчизняних підприємств на засадах соціальної відповідальності бізнесу: регіональний аспект / Східна Європа: економіка, бізнес та управління. –2016. Випуск 4 (04). – С. 265-270. Режим доступу: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/54.pdf
 20. Ворончак І.О. Проблеми формування конкурентоздатної стратегії управління соціальною підсистемою сучасного підприємства / АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ : Збірник VIII міжнародної науково-практичної конференції викладачів та студентів навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій / за ред. М.Б. Паласевича, П.В. Скотного. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. 400 с. С. 21-22
 21. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: Навч. посіб. – К.: Алеута, 2006. – 404 с.
 22. Ефективність стратегічного управління підприємствами: сучасні проблеми та перспективи їх вирішення: монографія / [В. П. Мікловда та ін.]; Держ. вищ. навч. закл. «Ужгород. нац. ун-т», Вищ. навч. закл. Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 231 с
 23. Захарченко В. І. Розвиток стратегічних підходів до управління підприємством у нестабільних умовах: колект. моногр. / [В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, О. В. Балахонова та ін.]; під ред. В. І. Захарченко; Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Донецьк: НОУЛІДЖ, 2014. – 187 с.
 24. Клівець П. Г. Стратегія підприємства: Навч. посіб. / П. Г. Клівець – К: «Академвидав», 2007. – 320 с.
 25. Малюта Л. Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. посіб. / Л. Я. Малюта. – Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2016. – 230 с.

26. Минцберг Г. Школы стратегий / Г. Минцберг, Б. Альстренд, Дж. Лемпел. – СПб.: Питер, 2000. – 432 с.

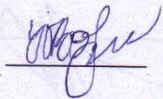
27. Павлова В.А. Стратегічне управління ресурсним потенціалом: концепція, механізм, стратегія: монографія / В. А. Павлова, О. В. Кузьменко, Л. А. Гончар; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2014. – 150 с.

28. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / Майкл Портер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 554 с.

29. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посіб. Вид. 2-ге, доповнене. – Львів: «Новий світ – 2000», 2003. – 272 с.

30. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учеб. для вузов [Текст] / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд, Пер. с англ. под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2012. – 576 с.

Викладач

Іван ВОРОНЧАК

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол №10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

Богдан КИШАКЕВИЧ